

KARMA-ryhmälle ja teknisille johtajille

Porin seudun rakennemallin kehittämiskokous

MUISTIO

Paikka: Porin Kaupungintalo, valtuustosali, Hallituskatu 12, 3 krs

Aika: keskiviikko 5.11.2014, klo 12:30-15:30

1. Seminaarin avaus

Puheenjohtaja Kari Hannus avasi kokouksen klo 12.30 todeten, että valtakunnallisella yhteistyöllä, kokemuksilla vaihtaen kehittämistyö voimistuu. Porissa tämä on nähty esimerkiksi asemanseudun kehittämisessä, koska maaomistus alueella on hyvin hajanainen. MAL-verkoston ohjausryhmän kuntajäsenet omalta osaltaan tuovat esiin kentän tarpeita. ministeriöihin päin.

2. MAL-verkosto esittely, jäsenet ja toiminnan painopisteet, Liite 1

MAL-verkoston projektipäällikkö Tero Piippo esitteli verkoston toimintaa. Verkoston toiminta on laajentunut ja siihen kuuluu nyt 14 seutua. Toimintaa rahoittavat TEM, LVM, YM, Suomen Kuntaliitto, ARA ja verkoston jäsenalueet. Viimeksi verkoston työpajassa pohdittiin kasvusopimuksen ja MAL-aiesopimusten yhteensovittamista; Porin seudulla MAL-aiheet on upotettu kasvusopimukseen. Painopisteitä vuodelle 2014 ovat:

- A. Asemanseutujen kehityshankkeiden yhteensovittaminen kaupunkikehityshankkeisiin,
- B. Täydennysrakentaminen yhdyskuntarakenteen sisällä, laadukkaat ja eheyttävät
- C. Kehityskäytävien MALPE-suunnittelu jäsenseuduilla

Teron esittely oheisessa liitteessä, lisätietoja : www.mal-verkosto.fi

3. Paikkatietopohjaisen suunnittelumenetelmän kehittäminen Tampereen seudulla, Liite 2

Projektipäällikkö Simo Turunen esitti tilannekatsauksen Tampereen seudun paikkatietopohjaisen suunnittelumenetelmän kehittämishankkeesta, jossa etsitään vastausta kysymykseen: *MILLÄ TAVOIN VOIDAAN TEHDÄ SEUDULLISIA ANALYYSEJA /SEURANTAA HELPOSTI JA LUOTETTAVASTI?*

Toteuttamisessa keskitytään dataan tavoitteena tiedon harmonisointi, saatavuuden kehittäminen ja käytön helpottaminen. Sovelluksissa pyritään käyttämään avoimia vaihtoehtoja. Työn toteuttamisessa huomioidaan valtakunnalliset hankkeet esim. MAL-asioiden osalta jäädään odottamaan YM:n Liiteri-palvelun valmistumista.

Hankkeen tulokset vuonna 2014 ovat:

- MAL-seurantaan tarvittavat aineistot ja kuntien palvelupisteaineistot ovat yhdenmukaisia ja vapaasti käytettävissä rajapinnoilla
- sovitut aineistot julkaistaan kansallisessa paikkatietoympäristössä www.paikkatietoikkuna.fi
- seudun asiantuntijaosaaminen kootaan tukiverkostoksi
- Tampereen seudun kuntayhtymä julkaisee selainpohjaisen rakennesuunnitelmaportin ja -aineiston rajapinnoilla

4. Paikkatiedon soveltaminen Porissa ja seudulla

Tietopalveluasiantuntija Timo Widbom esitti käyttöön sovellettuja esimerkkejä ja aineiston keräämisen toimintamalleja Porissa ja Porin seudulla. Sovelletut paikkatietoaineistot on toteutettu siten, että ne toimivat myös mobiililaitteilla.

Pilottikokeiluna kartalle keräämisestä toteutettiin seudullinen pyöräilyreittien koonti alueen liikuntavastaavien kanssa. Työ aloitettiin paperiversioilla ja sen jälkeen sovitut ominaisuudet kerättiin hajautetusti web-linkkiä käyttäen. Linkki sisältää sovitujen perustietojen syötön lisäksi mahdollisuuden lisätä kuvia, tekstejä yms. <http://www.maisa.fi/matkailijat/porin-seutu/pyoraily>

Teknisen yliopiston harjoittelija Joonas Lipping toteutti seudullisen palvelukartan pohjamallin, johon aineisto kerättiin Excel-taulukoilla <http://ursa.lippinj.com/> Palvelujen koonnissa käytettiin JHS-suosituksia kuntapalveluista ja luokitus on toteutettu hakuun.

Porin seudun kuntauudistuksen (kuntajakoselvitys) yhteydessä laadittiin kiinteistöjen sijaintikartta. Aineisto perustui teknisten ryhmän aloitteesta tehtyyn seudun kuntien omistamien rakennusten korjausvelka-analyysiin. Nämä tiedot siirrettiin kokeilumielessä paikkatietokartalle, jota voidaan tarvittaessa päivittää kunhan kunnat huolehtivat Excel-taulukoidensa ajantasaisuudesta. <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=8369cab349204a7d9ae5e1525bcd73c4&extent=21.3789,61.279,22.8153,61.6079>

Koulutoimen käyttöön on Porissa rakennettu reaaliaikainen väestötietoon perustuva koulupiirien suunnittelukartta. Rakennusten osoitetietoihin perustuu etäisyyden mittausta ja koulukuljetusten järjestäminen. Koulujen sijaintitietoja voivat käyttää jatkossa myös vanhemmat halutessaan tarkistaa lasten koulumatkan pituuden.

Joukkoliikenteessä on pilottikokeiluna toteutettu reaaliaikainen bussin seuranta, jota on mahdollista laajentaa seudun tarpeisiin.

Timo totesi, että tärkeintä sovellusten toteuttamisessa on tiedon tuottajien aktivointi. Hyviä kokemuksia on saatu Porissa esimerkiksi liikuntapaikkojen ja historiatietojen toteuttamisesta tarinakarttoina. <http://arcgis.pori.fi/storymaps/> Aineiston kokoamiseen osallistui useat hallintokunnat yhdessä.

Reaaliaikaisia tietoja on jatkossa mahdollista kerätä myös suoraan mobiililaitteilla ja tätä ominaisuutta on testattu valmiusharjoituksissa ns. tilannekuvan luomiseksi.

Kuntien vertailtavuuden takia ja aineiston keruun yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi on jatkossa tärkeää löytää yhteiset mallit metatiedoista esim. palveluille.

5. Kasvusopimus ja INKA-tilanne Porin kaupunkiseudulla, Liite 3

Kehittämispäällikkö Mari Antikainen Prizztech Oy:stä esitti tilannekatsauksen. INKA – innovatiiviset kaupungit -ohjelman tavoitteena on synnyttää korkeaan osaamiseen perustuvia kilpailukykyisiä yrityksiä ja siten vauhdittaa innovaatiokeskittymien syntymistä Suomeen. Ohjelman käynnistäjänä on TEM ja sitä hallinnoi Tekes. Ohjelmaan on valittu viisi teemaa ja niille vetovastuussa olevat kaupunkiseudut sekä kumppanit

- Biotalous: Joensuu, Jyväskylä ja Seinäjoki
- Kestävät energiaratkaisut: Vaasa, Lappeenranta ja Pori
- Tulevaisuuden terveyst: Oulu, Kuopio, pääkaupunkiseutu, Tampere ja Turku
- Älykäs kaupunki ja uudistuva teollisuus: Tampere, Lahti, Oulu, pääkaupunkiseutu ja Turku
- Kyberturvallisuus: Jyväskylä

Porin seudulla valmistelusta vastaa Prizztech Oy, INKA-valmisteluhanke on käynnissä ja haku hankkeeksi *Kestävät energiaratkaisut – energiaratkaisujen innovaatioklusteri* on tehty, lisäksi valmistelussa on muita hankekokonaisuuksia. Hankkeiden toteuttaminen edellyttää toimivia yhdyskuntarakenneratkaisuja.

6. Rakennemallin uudistaminen paikkatietopohjaan Porin seudulla

Keskustelussa rakennemallin hyödyntämisestä tuotiin esiin mm. seuraavaa:

- rakennemalli on yleisellä tasolla ja käytännön toteutukset edellyttävät aina tarkennuksia aineistoon.
- kaavoituksen yhteiskilpailutus, josta oli seudun pilottikokeilu ei ole jatkunut
- rakennemalli toimii keskustelun eteenpäin viejänä yhdyskuntarakenteen toteuttamisessa
- keskusta-/taajaama-alueiden kaavoitus kunnissa on aktivoitunut
- Satakuntaliitto on perustajajäsenenä paikkatietoa kokoavassa Lounais-Suomen Aluetietopalveluissa <http://www.lounaispaikka.fi/> Sivustolta löytyy sekä avointa dataa että karttatasoihin koottu sovellus eri aihepiireistä. Varsinais-Suomesta aineistoa on runsaasti, Satakunnasta vähemmän. Myös Satamittari-tiedot kytketään jatkossa tähän.
- tiedon käyttö edellyttää luottamusta aineiston ajantasaisuuteen
- rakennemallia voidaan käyttää sekä kuntien sisäisen suunnitteluun että ulkoiseen markkinointiin
- Yliopistokeskuksessa on käynnissä avoimen datan hanke *Avaras*: Liiketoimintaa avoimen datan arvoketjussa sekä *OPTIMI-hanke*: Optimoinnilla ja paikkatiedolla tehoa yritysten toimintaan

Tavoitteena Porin seudulla on juurruttaa hajautettu toimintamalli, joka mahdollista aineiston keruun sekä käytön kaikissa kunnissa rajoista riippumatta. Toteutuksessa tulee huomioida käynnissä olevat

valtakunnalliset ja muut hankkeet siten, että vältetään päällekkäinen työ. Näin on todettu myös Tampereen kaupunkiseudulla. Datan kannalta on oleellista yhteinen tietosisältö ja esittämistapa.

Porissa on käynnistetty *Paikkatietoryhmä*, joka vastaa paikkatiedon sovellusten kehittämisestä ja koordinoinnista. Esittelyistä ja linkeistä käy hyvin esiin, että soveltamisaiheita ja -tapoja on lukuisia. Päätettiin käynnistää kysely kuntiin tarpeiden priorisoimiseksi:

Mitkä kohderyhmät ja

Mitkä tiedot ovat ensi sijaisia ?

Paikkatietoryhmä ja seutujohtaja Henna Lempiäinen laativat kyselyn halutuista toteuttamiskohteista ja -tavoista. Kysely toimitetaan käsiteltäväksi KARMA- ja teknisen ryhmien jäsenille kuntiin, Varsinais-Suomen ELY:n, Satakuntaliittoon ja Prizztech Oy:lle.

Myös Yliopistokeskuksessa käynnissä olevat paikkatietohankkeet tarkistetaan. Lisäksi käynnistetään rakennemallin siirto selainpohjaiseksi.